Parlament Europejski
2024-2029

Komisja Spraw Zagranicznych

2025/2164(INI)

10.09.2025

PROJEKT SPRAWOZDANIA

w sprawie realizacji wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa – sprawozdanie roczne za 2025 r.
(2025/2164(INI))

Komisja Spraw Zagranicznych

Sprawozdawca:: David McAllister

SPIS STREŚCI

Strona

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO 3

UZASADNIENIE 9

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie realizacji wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa – sprawozdanie roczne za 2025 r.

(2025/2164(INI))

Parlament Europejski,

– uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej (TUE), w szczególności jego art. 14, 16, 21, 24, 36 i 41,

– uwzględniając sprawozdanie wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z 25 czerwca 2025 r. pt. „Common Foreign and Security Policy Report – Our priorities in 2025” [Sprawozdanie na temat wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa – nasze priorytety w 2025 r.],

– uwzględniając art. 55 Regulaminu,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A10-0000/2025),

A. mając na uwadze, że główne cele wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE (WPZiB) to utrzymanie pokoju, poprawa bezpieczeństwa międzynarodowego, promowanie współpracy międzynarodowej, wspieranie demokracji i praworządności oraz przestrzeganie praw człowieka;

B. mając na uwadze, że niektóre tradycyjne i nowe mocarstwa demonstrują złożoną postawę, a wachlarz ich zachowań sięga od ścisłej współpracy po konfrontację sektorową; mając na uwadze, że w obecnej sytuacji geopolitycznej UE w niektórych przypadkach nie ma wyboru i musi decydować się na umowy o charakterze czysto transakcyjnym;

.

1. podziela obawy wyrażone w sprawozdaniu wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa i jest zaniepokojony szybkim tempem zmian geopolitycznych wywołanych silną presją wojskową, polityczną i gospodarczą ze strony autorytarnych mocarstw; zauważa z zaniepokojeniem, że system międzynarodowy charakteryzuje się większą wielobiegunowością, ale mniejszą wielostronnością, co sprawia, że konkurencja zastępuje współpracę i handel, a inwestycje, informacje i przepływy migracyjne w coraz większym stopniu wykorzystuje się jako broń; ostrzega, że taka fragmentacja zagraża naszym strategicznym interesom, bezpieczeństwu, dobrobytowi i jedności oraz wymaga mobilizacji naszych regionalnych i globalnych partnerstw i sojuszy;

2. w związku z tym wzywa wiceprzewodniczącą / wysoką przedstawiciel do opracowania przyszłościowej WPZiB, w ramach której będą realizowane cele określone w poniższych punktach;

Kształtowanie międzynarodowego porządku opartego na zasadach, którego bronimy

3. przypomina, że oparty na zasadach porządek międzynarodowy gwarantuje suwerenność i integralność państw oraz umożliwia pokojowe rozstrzyganie sporów, a władza podlega prawu i nie wynika z siły; jest zaniepokojony faktem, że międzynarodowy porządek oparty na zasadach znajduje się pod niespotykaną dotąd presją z powodu erozji wewnętrznej i ataków z zewnątrz; ostrzega, że jego zniszczenie doprowadzi do niestabilności i konfliktów na całym świecie, a tym samym będzie niekorzystne dla naszego własnego bezpieczeństwa i dobrobytu;

4. podkreśla, że nielegalna i nieuzasadniona wojna napastnicza Rosji przeciwko Ukrainie stanowi bezprecedensowy atak na europejski porządek pokojowy ustanowiony po drugiej wojnie światowej; przypomina, że agresja Rosji musi zakończyć się niepowodzeniem, co będzie sygnałem, że siła nie góruje nad prawem, a to z kolei zniechęci innych do kwestionowania granic za pomocą środków wojskowych; domaga się zatem natychmiastowego i bezwarunkowego zawieszenia broni, wycofania wojsk rosyjskich z Ukrainy i powrotu wszystkich dzieci nielegalnie uprowadzonych do Rosji;

5. podkreśla, że każde porozumienie pokojowe musi przewidywać solidne gwarancje bezpieczeństwa dla Ukrainy, w negocjacjach w sprawie tego porozumienia muszą uczestniczyć wybrani przywódcy tego kraju, a samo porozumienie musi się cieszyć poparciem narodu ukraińskiego; ostrzega przed nieszczerymi propozycjami Rosji mającymi na celu przedłużanie wojny, a także przed tym, że każde porozumienie zawarte na warunkach Rosji lub nagradzające ją za agresję poważnie zagroziłoby bezpieczeństwu w Europie;

6. wzywa Komisję do aktywnego wspierania międzynarodowych mechanizmów wymiaru sprawiedliwości i zadbania o rozliczenie zbrodni wojennych i zbrodni, jaką jest sama agresja; wzywa Komisję do zaproponowania przepisów, dzięki którym możliwe będzie wykorzystanie immobilizowanych rosyjskich aktywów zagranicznych do odbudowy Ukrainy;

7. podkreśla, że agresja Rosji destabilizuje wschodnie sąsiedztwo UE i wywołuje skutki uboczne na Bałkanach Zachodnich;

8. przypomina, że UE i wszystkie jej państwa członkowskie muszą dawać przykład, jeśli chodzi o przestrzeganie zasady suwerenności i prawa międzynarodowego; podkreśla, że jej wiarygodność oraz zdolność do ochrony obywateli i własnych żywotnych interesów zależy od zaangażowania w przestrzeganie podstawowych zasad, takich jak demokracja, praworządność i godność ludzka;

9. wyraża głębokie zaniepokojenie obecnym stanem norm humanitarnych i lekceważeniem ochrony ludności cywilnej mimo prawa międzynarodowego w kontekście przedłużających się konfliktów na Bliskim Wschodzie; potwierdza zaangażowanie UE na rzecz istnienia bezpiecznego Państwa Izrael oraz podkreśla jego prawo do obrony z pełnym poszanowaniem prawa międzynarodowego; wzywa do kontynuowania wiarygodnego procesu politycznego mającego na celu doprowadzenie do rozwiązania dwupaństwowego w oparciu o granice z 1967 r. i z Jerozolimą jako wspólną stolicą;

10. potwierdza kluczową rolę organizacji wielostronnych i forów regionalnych jako niezbędnych platform rozwiązywania konfliktów i globalnego zarządzania; ostrzega, że tzw. formaty minilateralne grożą coraz większą fragmentacją globalnych norm i wymagają od UE równoważenia szerokiej i inkluzywnej koncepcji multilateralizmu w

ścisłej współpracy z partnerami o podobnych poglądach; wzywa Komisję i wiceprzewodniczącą / wysoką przedstawiciel do zapoczątkowania wielostronnych inicjatyw mających silne umocowanie w globalnych zasadach, aby zapewnić Europie bezpieczeństwo i dobrobyt;

11. wzywa wiceprzewodniczącą / wysoką przedstawiciel do promowania – w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi – skutecznej i zdecydowanej narracji demokratycznej w celu przeciwdziałania naciskom autokratycznym; zachęca do większych inwestycji w komunikację strategiczną oraz w walkę z obcą ingerencją i manipulowaniem informacjami;

12. zachęca do przeprowadzania corocznych strategicznych przeglądów zagrożeń dla międzynarodowego porządku opartego na zasadach, koordynowanych przez Europejską Służbę Działań Zewnętrznych (ESDZ), w następstwie których to przeglądów podejmowano by działania zapobiegające dalszej erozji norm wielostronnych;

Wspieranie współpracy opartej na wspólnych interesach

13. potwierdza, że działania zewnętrzne UE wymagają wiarygodnego zaangażowania opartego na wartościach; podkreśla jednak, że poleganie wyłącznie na potędze normatywnej jest niewystarczające; zachęca do bardziej zdecydowanego dążenia do realizacji strategicznych celów UE oraz do korzystania przy tym z pomocy partnerstw i sojuszy opartych na wspólnych interesach;

14. zachęca wiceprzewodniczącą / wysoką przedstawiciel do poszukiwania odpowiednich strategii politycznych wychodzących naprzeciw oczekiwaniom państw członkowskich i krajów partnerskich oraz do szybkiego osiągania celów porozumień politycznych, co sprawi, że UE będzie wiarygodnym partnerem strategicznym;

15. podkreśla, że solidne partnerstwo transatlantyckie ze Stanami Zjednoczonymi i Kanadą w ramach NATO w dalszym ciągu jest nieodzowne i stanowi podstawę naszej europejskiej architektury bezpieczeństwa; przypomina, że aby być silnym partnerem transatlantyckim, UE musi stać się silniejsza i mieć większe zdolności, zwłaszcza w zakresie własnej obrony i bezpieczeństwa; dostrzega, że Stany Zjednoczone stosują obecnie bardziej transakcyjne podejście do kwestii multilateralizmu i bezpieczeństwa Europy; podkreśla w tym kontekście pilną potrzebę dążenia przez UE i jej państwa członkowskie do strategicznej autonomii i inwestowania w wiarygodne i wystarczające zdolności obronne; z zadowoleniem przyjmuje pogłębioną współpracę z Kanadą i innymi partnerami o podobnych poglądach w celu ochrony wspólnych wartości demokratycznych i stabilności na świecie;

16. pochwala silne i konstruktywne partnerstwo ze Zjednoczonym Królestwem; z zadowoleniem przyjmuje wspólne oświadczenie przywódców Zjednoczonego Królestwa i UE z 19 maja 2025 r., wydane po szczycie UE i Zjednoczonego Królestwa w 2025 r., w którym to oświadczeniu przedstawiono zorganizowany dialog na temat polityki zagranicznej i bezpieczeństwa; wzywa do jej szybkiego wdrożenia;

17. pochwala bliskie stosunki z państwami Europy Zachodniej, które nie są członkami UE, i ich ścisłą współpracę w zakresie działań zewnętrznych UE;

18. podkreśla strategiczne znaczenie Bałkanów Zachodnich oraz popiera wiarygodną współpracę polityczną i w zakresie bezpieczeństwa na drodze tych krajów do integracji

z UE w oparciu o ich osiągnięcia; podkreśla, że przyszłość Bałkanów Zachodnich, Ukrainy i Mołdawii jest w UE;

19. podkreśla, że strategiczna rola Turcji jako członka NATO oraz jej współpraca z UE ma kluczowe znaczenie dla stabilności i bezpieczeństwa w Europie; wyraża głębokie zaniepokojenie regresem demokracji w Turcji; wzywa do natychmiastowego uwolnienia lidera opozycji Ekrema İmamoğlu;

20. podkreśla strategiczne znaczenie Kaukazu Południowego; potępia autorytarne tendencje rządu gruzińskiego; wzywa Gruzję do powrotu na ścieżkę integracji z UE; popiera porozumienie pokojowe między Armenią a Azerbejdżanem z sierpnia 2025 r.;

21. podkreśla pilną potrzebę większej politycznej i gospodarczej obecności UE w Azji Środkowej;

22. podkreśla potrzebę wzmocnienia i pogłębienia współpracy UE z państwami Zatoki Perskiej w zakresie migracji, transformacji cyfrowej, bezpieczeństwa i transformacji ekologicznej;

23. przypomina, że pokojowy, stabilny i oparty na zasadach region Indo-Pacyfiku leży w żywotnym interesie Europy; zachęca do nawiązywania bliższych stosunków w ramach WPZiB z partnerami o podobnych poglądach, w szczególności z Australią, Nową Zelandią, Koreą Południową i Japonią;

24. uważa, że nabierająca tempa militaryzacja Chin, a także partnerstwo wojskowe i polityczne tego kraju z Rosją i Koreą Północną to kluczowe wyzwanie geopolityczne XXI wieku; podkreśla, że UE musi przyjąć wielowymiarową strategię łączącą dyplomację opartą na zasadach, mającą na celu przestrzeganie prawa międzynarodowego, z zaangażowaniem gospodarczym z myślą o ochronie naszych interesów;

25. zauważa, że wyzwania geopolityczne uwypukliły wspólne interesy UE i Indii; popiera szczyt UE i Indii w celu zainicjowania nowego programu strategicznego;

26. wzywa wiceprzewodniczącą / wysoką przedstawiciel i państwa członkowskie do skoncentrowania się na rozwijaniu silniejszego partnerstwa dwustronnego z krajami afrykańskimi o podobnych poglądach, opartego na zasadzie „więcej za więcej”, przy jednoczesnym poszanowaniu uniwersalnych wartości, jakimi są prawa człowieka i demokracja; ubolewa nad regresem demokracji w wielu krajach afrykańskich;

27. podkreśla potrzebę pogłębienia współpracy UE z krajami o podobnych poglądach w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach;

28. podkreśla większe znaczenie geostrategiczne Arktyki i ponownie podkreśla potrzebę spójnej i aktualnej polityki UE wobec Arktyki;

29. wzywa Komisję i ESDZ do zintensyfikowania zorganizowanej współpracy z organizacjami regionalnymi, w tym ze Stowarzyszeniem Narodów Azji Południowo-Wschodniej, z Unią Afrykańską, Wspólnotą Państw Ameryki Łacińskiej i Karaibów oraz Radą Współpracy Państw Zatoki, w celu opracowania inkluzywnej regionalnej architektury bezpieczeństwa i koordynacji wielostronnych reakcji politycznych;

Ustalenie czerwonych linii niepodlegających negocjacjom i traktowanych przez nas jako nienaruszalne

30. przypomina, że działania zewnętrzne UE są nieodwołalnie powiązane z wartościami i zasadami zapisanymi w art. 2, art. 3 ust. 5 i art. 21 TUE;

31. przypomina, że wiarygodność UE zależy od jej zdolności do zdecydowanego działania w zakresie ochrony swoich obywateli i interesów; podkreśla, że o progu, którego przekroczenie powoduje podjęcie zdecydowanych działań, należy konsekwentnie informować, a poważne naruszenia praw człowieka muszą się spotykać z jednoznaczną reakcją; popiera rozszerzenie globalnego unijnego systemu sankcji za naruszenia praw człowieka w taki sposób, aby obejmował on systemowe represje i korupcję;

32. zachęca do ściślejszej koordynacji z grupą G-7 i innymi partnerami demokratycznymi w celu uzgadniania odpowiedzi na łamanie globalnych norm;

33. wzywa do zwrócenia większej uwagi na prześladowanie mniejszości religijnych, w tym chrześcijan; wzywa do uwzględnienia ochrony wolności wyznania w działaniach zewnętrznych UE;

34. wzywa ESDZ i Komisję do opracowania punktów odniesienia, aby możliwa była ocena skutków unijnych sankcji, oraz do regularnego informowania Parlamentu Europejskiego na ten temat;

Zwiększenie wpływu podejmowanych przez nas działań zewnętrznych UE

35. ubolewa, że globalna widoczność i wpływy polityczne UE często nie dorównują jej możliwościom finansowym i dyplomatycznym;

36. wzywa wiceprzewodniczącą / wysoką przedstawiciel do zaproponowania spójnej strategii w zakresie komunikacji strategicznej, która podkreślałaby korzyści płynące z działań zewnętrznych UE i stanowiła podstawę celów realizowanych przez UE; zachęca ESDZ do wzmocnienia obecności politycznej UE w naszych krajach partnerskich oraz do poprawy dostępności naszych działań zewnętrznych dla odbiorców w tych krajach;

37. wzywa do większej konwergencji między służbami dyplomatycznymi UE i państw członkowskich w celu poprawy synergii między tożsamością krajową a komunikacją ze strony UE, zgodnie z podejściem „Drużyna Europy”;

38. podkreśla, że ograniczenia budżetowe stanowią główną przeszkodę dla poprawy widoczności i zwiększania skutków działań zewnętrznych UE; wzywa Komisję i ESDZ do przeprowadzenia rzeczywistej oceny priorytetów, aby określić, w których dziedzinach działania zewnętrzne UE mogą przynieść największe korzyści polityczne i strategiczne;

39. podkreśla strategiczny potencjał inicjatywy Global Gateway w zakresie zwiększania obecności i widoczności UE na całym świecie; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja priorytetowo podchodzi do realizacji projektów w ramach tej inicjatywy;

40. przypomina, że Parlament Europejski ma do odegrania wyraźną, komplementarną rolę, jeśli chodzi o widoczność i skutki działań zewnętrznych UE, gdyż uzupełnia działania służb dyplomatycznych UE i państw członkowskich;

41. przypomina, że sprawowanie przez Parlament Europejski funkcji budżetowej jest nierozerwalnie związane z jego funkcją w zakresie demokratycznej kontroli i konsultacji;

42. uważa, że należy wzmocnić nadzór Parlamentu nad działaniami zewnętrznymi UE, umożliwiając mu np. regularny dostęp do informacji poufnych i rund ustrukturyzowanego dialogu;

43. podkreśla, że wszystkie poruszone tu kwestie wymagają stosownej odpowiedzi na piśmie ze strony wiceprzewodniczącej / wysokiej przedstawiciel;

°

° °

44. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie Europejskiej, Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, a także rządom i parlamentom państw członkowskich.

UZASADNIENIE

Co roku Komisja Spraw Zagranicznych sporządza projekt rezolucji w sprawie realizacji wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa w odpowiedzi na sprawozdanie wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa dla Parlamentu Europejskiego. Rezolucja ta zawiera ocenę postępów i wyzwań w zakresie WPZiB oraz stanowi najważniejszy element wkładu Parlamentu Europejskiego w kształtowanie działań zewnętrznych UE. Jest to szczególnie ważne w kontekście wzmocnionych uprawnień kontrolnych przyznanych Parlamentowi Europejskiemu na mocy traktatu lizbońskiego.

W niniejszym sprawozdaniu omówiono kluczowe priorytety strategiczne, które wytyczają kierunek przyszłej wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, oraz przedstawiono jasne wytyczne dla władzy wykonawczej UE. Położono w nim nacisk na perspektywiczną postawę wyrażającą się w kilku podstawowych zasadach, które zdaniem Parlamentu powinny być fundamentem WPZiB:

a. kształtowanie bronionego przez nas międzynarodowego porządku opartego na zasadach;

b. zacieśnianie współpracy w oparciu o wspólne interesy;

c. ustalenie czerwonych linii niepodlegających negocjacjom i traktowanych przez nas jako nienaruszalne;

d. zwiększenie skuteczności podejmowanych przez UE działań zewnętrznych.

W sprawozdaniu szczegółowo omówiono każdy z tych priorytetów.